

แจ้งเตือนเฝ้าระวังการระบาด “โรคราน้ำค้างของโหระพา”

เชื้อสาเหตุ : รา *Peronospora* sp.

ลักษณะอาการและความสำคัญของโรค เชื้อราสามารถเข้าทำลายโหระพาได้ ทุกระยะการเจริญเติบโต ส่วนมากทำลายที่ใบ โดยใบที่ถูกทำลาย ระยะแรกด้านบนใบเป็นสีเหลือง บริเวณแผล มักจำกัดด้วยเส้นใบบางครั้งเห็นแผลเป็นรูปเหลี่ยมด้านใต้ใบ บริเวณแผลพบเส้นใยและสปอร์ของเชื้อราน้ำค้างถึงน้ำค้างเข้มปนดำปกคลุมทั่วแผล เมื่อเชื้อราเพิ่มปริมาณมากขึ้นใบจะเหลืองทั้งใบและแห้งตาย โดยเฉพาะในระยะกล้าหรือต้นเล็กจะแห้งตายทั้งต้นเชื้อราชนิดนี้แพร่กระจายโดยติดไปกับเมล็ดพันธุ์หรือกระแสม โดยเมื่อสปอร์แก่จะหลุดออกจากก้านสปอร์ได้ง่ายและลมสามารถพัดพาไปได้ไกล ๆ เมื่อตกลงบนใบหรือส่วนของพืชที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะสม สปอร์จะงอกและเส้นใยเจริญเข้าไปในเซลล์หรืออยู่ระหว่างเซลล์ในเนื้อเยื่อพืชและสร้างเส้นใยพิเศษสำหรับดูดกินอาหารจากพืช ระยะเวลาการเข้าทำลายพืชตั้งแต่สปอร์งอกจนทำให้เกิดอาการจนเห็นสปอร์ของเชื้อใช้เวลา 6 ชั่วโมงในสภาพใบเปียกและอุณหภูมิเหมาะสม (Chase, 2012) เชื้อราอยู่ข้ามฤดูด้วยการสร้างสปอร์ที่มีผนังหนาเรียกว่า โอโอสปอร์ (Oospore) อยู่บนเมล็ดหรือซากใบที่เป็นโรค โรคราน้ำค้างแพร่ระบาดได้ดีภายใต้สภาพที่มีความชื้นสูงและอุณหภูมิค่อนข้างต่ำประมาณ 16-22 องศาเซลเซียส พืชอาศัยโรคนี้เกิดกับพืชหลายชนิด โดยเฉพาะพืชในวงศ์ Lamiaceae ได้แก่ โหระพา (sweet basil : *Ocimum basilicum*) พืชสกุลออกซิมีม (*Ocimum* spp.) สระแหน่ มินต์ (mints : *Menta* spp.) ชัลเวีย (sages : *Salvia* spp.) และพืชพวก culinary herbs

การป้องกันและกำจัด

1. ใช้เมล็ดพันธุ์ที่ปลอดโรค โดยไม่ใช้เมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่พบการระบาดของโรค
2. จัดการเมล็ดก่อนปลูกโดยการแช่ในน้ำอุ่นอุณหภูมิประมาณ 50-55 องศาเซลเซียส นาน 20-30 นาที หรือคลุกเมล็ดด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา โดยใช้เชื้อสด อัตรา 10 กรัม (1 ช้อนแกง) ต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม เติมน้ำ 10 มิลลิลิตร หรือคลุกเมล็ดด้วยสารเคมีที่เหมาะสม เช่น เมทาแลกซิล

3. ปลุกพืชไม้ถึ่ หรือมีจำนวนต้นหนาแน่นเกินไป เพื่อให้เกิดการถ่ายเทและระบายอากาศซึ่งจะช่วยลดความชื้นภายในแปลงและต้นพืชและในช่วงสภาพแวดล้อมเหมาะสมคืออากาศเย็นมีหมอก หรือน้ำค้างลงจัดใ้เกิดการให้น้ำทางใบ

4. การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราเพื่อป้องกันการระบาดและลดความเสียหายจากโรค ในกรณีที่เกิดโรคในแปลง โดยใช้สารเคมีอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เมทาแลกซิล 25 WP อัตรา 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มาเนบ 50-70 กรัม/น้ำ 20 ลิตร แมนโคเซบ 80 WP อัตรา 30-50 กรัม/น้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 3-5 วัน จนกว่าการระบาดจะลดลงการพ่นกดหัวฉีดให้ต่ำและหางหัวฉีดสอดเข้าไปใต้ใบด้วยเพราะเชื้อราสร้างสปอร์บริเวณใต้ใบ

5. หลังการเก็บเกี่ยวเก็บเศษซากพืชออกจากแปลงให้หมดเพื่อกำจัดแหล่งอาศัยของเชื้อสาเหตุโดยการเผาหรือเก็บใส่ถุงพลาสติกตากแดดนานหลายวันเพื่อทำลายเชื้อสาเหตุ

